El MBT i l'ICAC exposen una reproducció de la pileta trilingüe hebraica de Tarragona

El Museu Bíblic Tarraconense (MBT) compta ara entre les seves peces amb una reproducció de la *pileta* trilingüe hebraica de Tarragona, en el marc del projecte de recerca i divulgació «TarrAcro-Polis: un viatge científic de 2.00 anys d'història».

La peça és **una rèplica d'una de les peces més excepcionals que es conserven del món hebreu antic**, l'anomenada "*pileta* trilingüe" i que actualment es conserva al Museu Sefardí a Toledo. Fou trobada a Tarragona l'any 1955 en l'enderroc d'un edifici del carrer de l'Enrajolat. Va formar part de la col·lecció Joan Molas i, després de la seva mort, l'any 1971, fou venuda pels seus hereus al Museu Sefardí de Toledo.

La peça, de marbre blanc, està datada entre els segles V-VII dC. La seva funcionalitat és encara un enigma. Es creu, no obstant, que **podria tractar-se d'un recipient per a les ablucions** (purificació ritual mitjançant l'aigua) d'una sinagoga de la ciutat. Altres hipòtesis parlen, també, d'una funcionalitat funerària com a ossari infantil.

La *pileta* estarà exposada fins l'octubre a l'aparador del MBT i després passarà a formar part de l'espai d'interpretació permanent TarrAcro-Polis

La part frontal de la peça està decorada amb dibuixos incisos i originàriament estaven policromats. Al centre s'hi ubica la menorà (canelobre dels set braços); al costat dret apareix l'estilització d'una palmera (arbre de la vida); i a l'esquerre un traç en angle recte que possiblement representi un xofar (instrument musical fet amb la banya d'un animal pur). Als extrems de la composició, confrontats, s'hi veuen representats dos paons, símbol de la resurrecció.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Els motius estan acompanyats per **una triple inscripció**: una en hebreu, amb la pregària «Pau sobre Israel i sobre nosaltres i sobre els nostres fills»; una altra en llatí, amb l'expressió «Pax Fides»; i una tercera, en grec il·legible, de la qual només en resten tres paraules.

La reproducció ha estat feta a mà per l'escultor tarragoní Bruno Gallart i Josep Maria Brull a partir de les mesures, calcs i fotografies efectuats sobre l'original; amb l'autorització del Ministeri de Cultura i Esport i del propi Museu Sefardí. En la seva elaboració també han col·laborat Ramon Vidal, Josefina Folch, Rosa Ferré i Francesc Roca. Cal destacar també que la peça de marbre ha estat una donació de l'empresa Marbres J. Castelló, SA.

Josep Maria Brull (esq.) i Andreu Muñoz en un moment de la presentació de la peça al MBT.

Foto: Mitjans de Comunicació de l'Arquebisbat de Tarragona.

En la presentació de la peça, que va tenir lloc el dimarts 28 de juliol a la sala d'actes del MBT, **Andreu Muñoz**, director del Museu i investigador adscrit de l'ICAC, va explicar que volien "regalar" a la ciutat **una rèplica d'una de les peces més excepcionals que es conserven del món hebreu antic**: "És pràcticament impossible que torni a Tarragona i volíem que la ciutat pogués tenir una rèplica el més exacta possible i tenir accés a aquesta mostra de patrimoni".

La *pileta* estarà exposada fins l'octubre a l'aparador del MBT, acompanyada d'uns dibuixos de la peça fets per Jordi-Lluís Rovira. Més endavant, la peça passarà a formar part de l'espai d'interpretació permanent que el projecte TarrAcro-Polis obrirà a les instal·lacions del Museu Bíblic Tarraconense.

Nou espai museogràfic per explicar l'evolució de la Part Alta

L'investigador de l'ICAC Josep Maria Macias, en un moment de la presentació de la reproducció de la pileta trilingüe. Foto: ICAC.

TarrAcro-polis és un projecte de recerca i divulgació, finançat per la Fundació FECYT, que pretén explicar l'evolució històrica de l'acròpolis de Tarragona al llarg dels seus dos mil anys d'història; un projecte de socialització de la recerca que s'ha desenvolupat a la Catedral de Tarragona en els darrers 20 anys i que ha pivotat al voltant del Temple d'August.

El projecte està codirigit per Andreu Muñoz (Museu Bíblic Tarraconense i investigador adscrit de l'ICAC) i **Josep Maria Macias** (investigador

de l'ICAC). Donen suport també al projecte el Museu Diocesà de Tarragona, la Fundació Privada Mutua Catalana, el COAATT de Tarragona, la Diputació de Tarragona i el Consell Comarcal del Tarragonès.

Els resultats del projecte inclouen **un museu virtual de l'acròpolis de Tàrraco** (integrat per models tridimensionals, documentació fotogràfica i informació textual), un espai d'interpretació permanent al subsòl del MBT, el disseny d'una ruta urbana senyalitzada mitjançant codis QR i la publicació d'una guia ciutadana i una guia científica amb els continguts generats durant el projecte.

En la presentació de la reproducció de la pileta trilingüe els organitzadors de l'acte han volgut agrair la desinteressada participació de totes les persones que han fet possible que Tarragona pugui disposar d'aquesta peça singular. En especial, també, l'ajut de la Dra. Ana de Mesa (Asociación de Amigos del Museo Sefardí) i la direcció del Museu Sefardí a Toledo i el Ministeri de Cultura i Esport per les facilitats donades.

L’escultor Bruno Gallart treballant la peça de marbre amb què s’ha fet la reproducció de la pileta trilingüe. Foto: Museu Bíblic Tarraconense.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)